

HÉT REFORMÁTUS GYŰJTEMÉNYFENNTARTÓ KÖZÖS SZÁNDÉKNYILATKOZATÁRÓL

A Békési-, a Hódmezővásárhely–Ótemplomi-, a Kecskeméti-, a Kiskunhalasi-, a Kunszentmiklósi-, a Mezőtúri Református Egyházközségek és a Somogyi Református Egyházmegeye, mint gyűjteményi fenntartók, együttműködési szándéknnyilatkozatot írtak alá 2016 májusában. Az együttműködés egy, a Magyar Református Egyház Zsinatának elnökségéhez benyújtott kérelemmel indult az állami gyűjteményi támogatás kiterjesztésében, illetve a gyűjteményi tanácsban való képviselőlet ügyében.

Miről is van szó tulajdonképpen? Korábban kell visszamennünk az időben ahhoz, hogy megérkezzünk a nyár elején közösen aláírt szándéknnyilatkozathoz.

Még évekkel ezelőtt kezdett foglalkoztatni az a kérdés, hogy a mi gyűjteményünk miért nem kap abból az állami támogatásból, amit az állam az egyházaknak gyűjteményünk gondozására, fenntartására stb. ad, annak ellenére, hogy nyilvános könyvtár? (Az azóta eltelt időben már ráadásul nyilvános magánlevéltár is.) Szép lassan körbejártam, érdeklődtem más felekezetről, hogy erre a támogatásra ki jogosult, milyen állami és egyházi törvényi rendelkezés van erről, illetve a saját felekezetem esetében ki az illetékes ennek a megítélésében.

A szándéknnyilatkozatot aláírók esetében a fenntartók az elmúlt évtizedekben igyekeztek bizonyos támogatásokkal életben tartani gyűjteményeiket. Ez a támogatás különböző mértékű volt, hiszen van, ahol évek óta nem volt semmilyen fejlesztés, ilyen célra egyáltalán nem tudtak semmilyen anyagi forrást biztosítani, máshol viszont megtörtént valamiféle felkapaszkodás, modernizáció. Van közöttünk olyan gyűjtemény, ahol egy terembe van bezárva feldolgozatlanul, gondozatlanul a régebbi állomány. Volt, ahol kizárólag részmunkaidőben egy pedagógus vagy

jobb esetben könyvtáros látta el a feladatokat, de a muzeális állománnyal, az értékekkel már nem tudtak foglalkozni. Nem nyilvános könyvtárként szinte minden pályázati lehetőségből eleve ki voltak zárva, tehát infrastruktúra-fejlesztésre esélyük sem volt. Azok közé a gyűjtemények közé tartozunk, akiket igazából sehova sem tudnak besorolni. A hétből hárman vagyunk nyilvánosak, azonban többségében református kollégiumhoz kapcsolódó – az államosítás ellenére megmaradt – muzeális gyűjteménnyel rendelkező könyvtárak vagyunk. A Zsinat elnökségéhez eljuttatott kéreseinnykel nem az volt a szándékunk, hogy azok támogatását csökkentsük, akik eddig is kaphattak ebből, hanem egyáltalán jelezni kívántuk, hogy mi is vagyunk, létezinnyk, és szeretnénk megmaradni a továbbiakban is. Egyházunk részéről reménykeztünk legalább erkölcsi-, de bizakodtunk valamiféle anyagi támogatásban is. Bármiféle megoldásra, párbeszédre nyitottak voltunk, így nem volt könynyű elfogadni kérelmünnyk határozott elutasítását.

A nemleges választ követően egy közös áprilisi kecskeméti találkozinny arról döntöttünk, (a jelenlévők: a saját fenntartóm képviselői közül Varga Nándor elnöklelkész úr és Kuti József igazgatótanács elnöke, Kunszentmiklósról kollégánk, Szolnoki Attiláné Anita, valamint a Hódmezővásárhely–Ótemplom lelkésze, Bán Csaba és magam) hogy továbbra is folytatjuk a közös ügyet. Annak ellenére, hogy volt közöttünk olyan, aki tudomásul vette a Zsinat elnökségének döntését, és nem kívánt a továbbiakban ezzel a kérdéssel foglalkozni, mi mégis valamiféle további közös együttműködést kezdtünk tervezgetni. Olyan összefogásban gondolkodtunk, amely egyrészt biztosítja ezekenny a gyűjteményeknek a jövőjét, másrészt magát az állami támogatás ügyét sem hagyja veszni. Megbízást kaptam, hogy készítsék el egy szándéknnyilatkozat-tervezetet, amelyet a 2015/2016. tanév

végén a hét fenntartó képviselője aláír. Tehát a közös összefogás megmaradt, amit egyrészt ez a szándéknyilatkozat is kifejez, másrészt bizakodtunk további közös projektekben is. A szándéknyilatkozatban foglaltak, amelyeket a honlapunkon hozzáférhetővé is tettünk (www.krekbib.hu), a gyűjtemények további fennmaradása számára egyfajta garanciát is jelentenek. Erre a garanciára nekünk vezetőknak, gyűjteményi dolgozóknak nagy szükségünk volt, hiszen nem láttuk semmilyen módon biztosítva ezeknek a gyűjteményeknek a jövőjét. Ebben a nyilatkozatban kifejeződik, hogy hálás szívvel gondolunk az elődökre, akik korábban tettek azért, hogy ezek a gyűjtemények fennmaradhassanak, gyarapodhassanak. A fenntartók felvállalták, hogy továbbra is feladatuknak tekintik a gyűjtemények körülményeinek javítását, arra töreksenek, hogy legalább így, vagy még jobb, rendezettebb állapotokat próbálnak teremteni, ezáltal az ott dolgozók munkáját is segítik.

Remélhetőleg mind az állami támogatás odaítélhetőségének kérdésében, illetve a közös gyűjteményi együttműködésben is a saját felekezeten belül változás fog történni a közeljövőben. Mi mindannyian nyitottak vagyunk arra, hogy megoldjuk ezt a kérdést, és ne a kirekesztettség érezzük saját felekezetünk vezetése részéről.

Nagy öröm számunkra, hogy az elutasítás ellenére van folytatás. Szeptember 16-án hat gyűjtemény fenntartója egy közös pályázatot adhatott be, amely a REFORMATOUR - Alföldi Református Csillagtúra címet viseli. A felhívást a gazdaságfejlesztési és innovációs operatív program keretén belül „Egyházi kulturális örökség turisztikai fejlesztése” címen (GINOP - 7.1.4 – 16) a magyar kormány tette közzé. Erről a közös projektről majd egy későbbi EKE Hírlevélben számolok be, főleg ha sikerül.

*Bán Magdolna
Kecskeméti Református Egyházközség
Könyvtára és Levéltára*

A SZEMBENÁLLÁSTÓL A KÖZÖSSÉGIG

Konferencia a Lutheránus Világszövetség és a Vatikán Közös Bizottságának dokumentumáról, Evangélikus Hittudományi Egyetem, 2016. október 12.

A konferenciát azzal a céllal rendezték meg, hogy minél szélesebb körben megismertessék A szembenállástól a közösségig című dokumentumot, amely segíteni szeretné a múlt közös feldolgozását, a párbeszédet, a közösség útjában álló akadályok lebontását és a reformációról való 2017-es közös megemlékezést. Ennek jegyében az evangélikus és a római katolikus résztvevőkön kívül a párbeszédben részt vett a reformátusok, a kisegyházak és a hívők egy-egy képviselője is.

A párbeszéd régóta, mintegy 50 éve folyik az LVSZ és a Vatikán között. Ennek jelentős állomása volt az 1999. október 31-ei augsburgi találkozó (a megigazulás kérdésében vallott egyetértésről szóló nyilatkozat aláírása)

és a 2016. október 31-ei lundinai pápai látogatás.

Bábel Balázs (kalocsa-kecskeméti érsek) azt hangsúlyozta, hogy „A reformáció valójában mindig Krisztushoz való visszatérés, az eredet-hez való újratájkékozódás, amelyben a fölösleges ráakódásokat letisztítjuk, a tiszta, eredeti képet előtérbe hozzuk, különben csak modernizálás, amely a megújulásnak akadályává lesz.” De az ökumenizmus tőlünk is nagy erőfeszítést kíván, ahogy Jean Guilton a múlt évezred végén mondta: „A századvég ökumenizmusa szükségképpen feszített lesz. Mert itt arról van szó, hogy a szeretetet összhangba kell hozni az igazsággal. És ez csak egy módon lehetséges: az igazság kölcsönös szeretete által.”

Reuss András (EHE professzor emeritusa)